

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2017

Marking Scheme

Bulgarian

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

Bulgare

Схема за оценяване и критерии

Първа част

(30 /100)

1. Какво е значението на думите и на изразите в текста?

а) селективно мислене

1 точка

– избирателно мислене... едностранчиво, ограничено мислене, при което човек избира само „благоприятните“ елементи, за да обясни и докаже някаква позиция

б) самозаблуждаване

1 точка

– самозалъгване, неправилно мнение, погрешна представа за себе си

в) предписание

1 точка

– нареждане, препоръка, съвет, определяне на поведение

г) емпатия

1 точка

– умение да усещаш чувствата на другите, да съпреживяваш и съчувстваш

д) безразличие

1 точка

– отсъствие, липса на интерес, апатия

2. За каква „нова религия“ става въпрос в текста?

5 точки

– Авторът говори за новата епоха на позитивно мислене и духовно прераждане, за новата идеология, която „набира скорост“ в модерното общество, разпространявана и проповядвана от „амбициозни гурута“. „Непрекъснато отвсякъде ни се говори, че трябва да мислим винаги положително.“

3. Според автора, защо предписанията за положително мислене осакатяват способността за „критичен анализ и автономно действие“?

5 точки

– Защото „предписанието, че трябва да използвате само положителните емоции и мисли, всъщност е също предписание за селективно мислене“. Избирателно мислене „по предписание“ е ограничено, едностранчиво и несвободно мислене.

4. Авторът нарича положителното мислене „пожелателно мислене“.

Защо „пожелателно“?

5 точки

– Защото идеите за „позитивност на всяка цена“ проповядват избирателно отношение към действителността и концентрация само върху положителните ѝ страни. Ние възприемаме нещата „не такива, каквито са, а такива, каквито ни се иска да бъдат“. Всъщност това е бягство от действителността и реалните проблеми. Новите „модерни практики“ изкривяват способността ни за самокритичност.

5. „Избирателното мислене е един невротизиращ процес.“ – твърди авторът. Защо?

5 точки

– Най-напред защото „когато хората са тласкани да се стремят към щастие, те по-често се чувстват нещастни“, но също защото „ритуалът предписва щастливо мислене, но невъзможността то да бъде осъществено ни тласка към едно самообвинително изследване,

което ни прави по-скоро зависими и несвободни". Човек изпитва вина, когато не успее да „промени живота си с позитивни мисли". Освен това, „този тип едностранчиво мислене по предписание" ни пречи да се справяме зряло със собствените си недостатъци и тежките житейски ситуации. „Човек се инфантилизира и започва да търси причините за неблагоприятията си не в действителността, не в сложните взаимовръзки, а в начина си на действие и собственото си мислене." За автора това е един невротизиращ процес, който „прави хората по-болни и по-нещастни, отколкото биха били, ако са в по-цялостен контакт с действителността и чувствата си".

6. Според автора, кое поведение е „екзистенциално отговорно" ?

5 точки

– Авторът не отрича стремежа към щастие, а търси „златната среда" на уравновесеното поведение. Според него, за да бъдеш „екзистенциално отговорен", е нужен цялостен зрял подход към света и към самия себе си. „Опората е във връзката между вътрешната и външната реалност." „Човек трябва добре да си дава сметка за това, което преживява и чувства", да се стреми да разбере произхода на чувствата си, да не се самозаблуждава, а да се опознава, да е в контакт с вътрешната си реалност, като осъзнава „сенчестите си страни", произхода на страховете си, гнева, болката, но да разбира също и това, което му носи радост, надежда и оптимизъм. А „когато знае повече за себе си, човек става и по-чувствителен и по-възприемчив за действителността около себе си."

Втора част

(30/100)

„Някои твърдят, че все пак позитивното мислене е начин за приобщаване на хората към обществото и провокира емпатия. Но всъщност е точно обратното. Новата религия тласка хората към краен индивидуализъм, към затваряне, себефокусиране, изолация и безразличие към чувствата и преживяванията на другите, влошава качеството на отношенията между хората."

Какво е вашето мнение? Обяснете защо.

(около 100 думи)

Лична интерпретация, ясни и непротиворечиви идеи.

Различни възможности за отговор. Кандидатът би могъл да подкрепи автора, но и да го опровергае, позовавайки се на собствени наблюдения. Една възможност например е да развие тезата, че позитивността е само особено отношение, нагласа, „настройка" към действителността, а не бягство от нея... позитивността не „избира", а „третира", не обръща гръб на тежките страни на живота, а ги изживява и усвоява позитивно. Примерен цитат: „Не можете да нагодите всяка житейска ситуация по своята мярка, но можете да нагодите отношението си така, че да бъде по мярката на всяка ситуация." (Зиг Зиглар)

Трета част

(40/100)

Напишете съчинение (минимум 300 думи) на една от следните теми:

1. „Ще обикна светлината, защото ми показва пътя, но ще понеса мрака, защото ми показва звездите.” (Ог Мандино)

или

2. „” ()

Умение за създаване на цялостен, логически последователен (кохерентен и кохезивен) текст, целенасоченост на аргументацията, езикова компетентност и речеви умения.

Бележки:

При оценяването на отговорите от първите две части се прилагат следните критерии:

1. Яснота и точност на изказа – кандидатът разбира добре въпросите и знае как да отговори ясно и точно – 30% ;
2. Свързаност и непротиворечивост на отговорите – кандидатът използва откъси от текста, които са адекватни на мисълта му, идеите му са непротиворечиви и композицията на съчинението следва определена логика – 30% ;
3. Езикова компетентност – кандидатът умее свободно да изразява идеите си, езикът на изказването му е ясен и точен – 30% ;
4. Конвенционални умения – кандидатът владее и прилага граматичната норма и правописа на съвременния български книжовен език – 10%.

